

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

19 вересня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1584/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О.,
Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М.,
Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшової Анастасії Миколаївни за зверненням директора товариства з обмеженою відповідальністю «Богдан-Авто Сімферополь» Оранського О.М.,

встановила:

У березні 2014 року на адресу Комісії надійшло звернення директора товариства з обмеженою відповідальністю «Богдан-Авто Сімферополь» Оранського О.М. щодо поведінки судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшової Анастасії Миколаївни, пов'язаної з порушенням норм матеріального та процесуального права під час розгляду адміністративного позову товариства з обмеженою відповідальністю «Богдан-Авто Сімферополь» до Державної податкової інспекції у місті Сімферополі Автономної Республіки Крим Головного управління Міндоходів в Автономній Республіці Крим про скасування податкового повідомлення-рішення.

Заявник зазначає, що під час розгляду справи суддя, використовуючи право на оцінку доказів за внутрішнім переконанням, безпідставно не врахувала доказової бази, наданої стороною відповідача, прийняла як основний доказ висновок судово-економічної експертизи та постановила рішення не на користь позивача, фактично перекинувши на нього обов'язки відповідача.

Посилаючись на такі обставини, заявник просить провести перевірку та вжити заходів дисциплінарного впливу до судді Кудряшової А.М.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» (далі - Закон), яким Закон України «Про судоустрій і статус суддів» викладено у новій редакції.

Відповідно до пункту 8 Розділу II цього Закону (Прикінцеві та перехідні положення) заяви та скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги) до Комісії, відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

Враховуючи наведене, дисциплінарне провадження за даною скаргою здійснюється за Законом України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року

Відповідно до вимог статті 86 Закону членом Комісії проведено перевірку даних про наявність підстав для притягнення судді Кудряшової А.М. до дисциплінарної відповідальності, за результатами якої складено висновок з викладенням виявлених фактів та обставин.

Рішенням Комісії від 27 травня 2016 року № 1073/дп-16 стосовно судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшової А.М. відкрито дисциплінарну справу.

У зв'язку з перебуванням Кудряшової А.М. на території, не підконтрольній українській владі, а також відсутністю поштового зв'язку з указаною територією, оголошення про ухвалення Комісією зазначеного рішення розміщено на офіційному сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, у зв'язку з чим вважається, що суддя Кудряшова А.М. належно повідомлена про його прийняття.

Суддя окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшова А.М., а також заявник Оранський О.М. на засідання Комісії 18 липня та 19 вересня 2016 року не з'явилися. Повідомлення про місце, день та час засідань Комісії розміщені на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (<http://vkksu.gov.ua/ua/zasidannya-komisii/>).

Відповідно до частини 10 статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) у разі неможливості з поважних причин взяти участь у засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України суддя, справа стосовно якого розглядається, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення судді оголошуються на засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в обов'язковому порядку. Повторна неявка цього судді на засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є підставою для розгляду дисциплінарної справи за його відсутності.

Заслухавши доповідача, дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія встановила такі факти та обставини.

28 січня 2014 року під головуванням судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшової А.М. розглянуто справу № 801/5813/13-а за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Богдан-Авто Сімферополь» до Державної податкової

інспекції у місті Сімферополі Автономної Республіки Крим Головного управління Міндоходів в Автономній Республіці Крим про скасування податкового повідомлення-рішення та винесено постанову, відповідно до якої відмовлено у задоволенні позовних вимог у повному обсязі.

Не погодившись з постановою суду першої інстанції, позивачем у справі подано апеляційну скаргу, результати розгляду якої невідомі з причини неможливості отримання інформації з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим.

Відповідно до пункту 14.2.7 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за результатами перевірки член Комісії складає висновок з викладенням фактів та обставин, виявлених у ході перевірки, та пропозицією про відкриття чи відмову у відкритті дисциплінарної справи.

У разі виявлення членом Комісії фактів, які можуть бути підставою для звільнення судді, такі факти окремо викладаються у висновку.

Під час перевірки встановлено, що відповідно до Постанови Верховної Ради України № 4323-VI від 12 січня 2012 року Кудряшова Анастасію Миколаївну обрано на посаду судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим безстроково.

В порядку статті 16 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» на запит Члена Комісії від департаменту з питань суддівської кар'єри Вищої кваліфікаційної комісії суддів України надійшла інформація, виходячи з якої суддя окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшова А.М. не зверталася до Комісії із заявами щодо переведення до іншого суду у зв'язку з неможливістю здійснювати правосуддя на тимчасово окупованій території.

Згідно з даними, отриманими від Департаменту контррозвідки Служби безпеки України, Кудряшова А.М. ймовірно перебуває на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, прийняла російське громадянство, яке згідно з чинним законодавством Російської Федерації дає право працевлаштування в судових органах Росії. У 2014 році Кудряшова А.М. подала відповідну заяву до Вищої кваліфікаційної колегії Російської Федерації щодо зарахування на посаду судді Ленінського районного суду міста Севастополь так званої «Республіки Крим» Російської Федерації.

Відповідно до протоколу огляду Інтернет-ресурсу від 15 лютого 2016 року, складеного комісією у складі : консультанта - експерта з ОП 2 сектору 1 відділу 3 управління ДКР СБ України майора ОСОБА_1 та старшого оперуповноваженого 1 сектору 1 відділу 3 управління ДКР СБ України капітана ОСОБА_2, за результатами проведення пошукових заходів в мережі Інтернет здійснений огляд ряду веб-сторінок стосовно призначення суддів «Республіки Крим» РФ, в результаті якого встановлено, що на ресурсі «sevjurportal.com» розміщено статтю «ВККС РФ продолжит рассматривать заявления о рекомендации претендентов на должности судей в Севастополе» щодо розгляду заяв суддів на

призначення їх на посади, зокрема Кудряшової Анастасії Миколаївни на призначення її на посаду в Ленінському районному суді міста Севастополя.

Із загальнодоступних джерел мережі Інтернет відомо також, що рішенням Вищої кваліфікаційної колегії суддів Російської Федерації від 06 жовтня 2014 року Кудряшовій А.М. відмовлено в рекомендації на посаду судді Ленінського районного суду міста Севастополь.

Зазначене рішення ВККС РФ оскаржено Кудряшовою А.М. до Верховного Суду Російської Федерації, проте рішенням вказаного суду від 10 листопада 2014 року відмовлено у задоволенні її позову.

Статтею 127 Конституції України встановлено, що професійні судді не можуть належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.

Згідно з вимогами статті 53 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" перебування на посаді судді є несумісним із зайняттям посади в будь-якому іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом, а також, якщо суддя є особою, до якої застосовуються заборони, передбачені статтею 1 Закону України "Про очищення влади". Суддя не має права поєднувати свою діяльність з підприємницькою або адвокатською діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою (крім викладацької, наукової і творчої діяльності), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Відповідно до пункту 4 частини четвертої статті 54 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" суддя зобов'язаний додержуватися присяги судді.

Зміст присяги судді визначено статтею 55 цього Закону, згідно з якою суддя присягає об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно та справедливо здійснювати правосуддя, підкоряючись лише закону та керуючись принципом верховенства права, чесно і сумлінно виконувати обов'язки судді, дотримуватися морально-етичних принципів поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді та принижують авторитет судової влади.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 11 березня 2011 року № 2-рп/2011 додержання присяги є обов'язком судді, що передбачено пунктом 4 частини четвертої статті 54 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та кореспондується з пункту 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України. Вказане дає підстави вважати, що дотримання суддею присяги - його конституційно визначений обов'язок.

Цим же рішенням Конституційного Суду України наголошено, що присяга судді має правову природу одностороннього, індивідуального, публічно-правового, конституційного зобов'язання судді. Дотримання

суддею своїх обов'язків є необхідною умовою довіри до суду та правосуддя з боку суспільства.

У Кодексі суддівської етики, затвердженому XI з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року, закріплено, що суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Відповідно до частини другої статті 32 Закону України "Про Вищу раду юстиції" порушенням суддею присяги є:

- вчинення ним дій, що порочать звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності, у чесності та непідкупності судових органів;
- недотримання суддею вимог та обмежень, встановлених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції";
- умисне затягування суддею строків розгляду справи понад терміни, встановлені законом;
- порушення морально-етичних принципів поведінки судді.

Отже, не будучи у встановленому законом порядку звільненою з посади судді України, суддя Кудряшова А.М. намагалася прийняти на себе повноваження судді іншої держави. Навіть за умов відмови їй у наданні відповідної рекомендації, такі дії свідчать про порушення вказаною суддею присяги та вимог щодо несумісності, чим порушено присягу судді, вчинено дії, що порочать звання судді і можуть викликати сумнів у її об'єктивності, неупередженості та незалежності, у чесності та непідкупності судових органів; порушено морально-етичні принципи поведінки судді.

Статтею 16 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" суддям, які працювали в судах України на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і виявили бажання переїхати у зв'язку з її тимчасовою окупацією Російською Федерацією, гарантувалося право на переведення на посаду судді до суду на іншій території України. Проте суддя окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшова А.М. цим правом не скористалася.

Згідно з частиною 5 статті 87 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у редакції 2010 року за наслідками дисциплінарного провадження Вища кваліфікаційна комісія суддів України може прийняти рішення про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади за наявності для цього підстав.

Частиною першою статті 32 Закону України "Про Вищу раду юстиції" передбачено, що питання про звільнення судді з підстав, передбачених пунктами 4-6 частини п'ятої статті 126 Конституції України (порушення суддею вимог щодо несумісності, порушення суддею присяги,

набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього), Вища рада юстиції розглядає, зокрема після надання Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідного висновку.

Крім того Комісія враховує, що строки, передбачені для здійснення дисциплінарного провадження, і строки для застосування дисциплінарного стягнення (строки давності) не ідентичні. У період з 27 лютого 2015 року до 28 березня 2015 року такий вид дисциплінарного стягнення, як звільнення судді з посади з підстав порушення присяги, ще не був імплементований у перелік дисциплінарних стягнень, тому строки провадження щодо звільнення судді за порушення присяги не були узгоджені зі строками для застосування дисциплінарного стягнення. У цей період відповідно до статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» до суддів можна було застосувати тільки дисциплінарне стягнення у виді догани. Інших видів дисциплінарних стягнень Закон України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, яка діяла на той час, не передбачав.

Узгодження строків дисциплінарного провадження щодо звільнення судді за порушення присяги відповідно до статті 32 Закону України «Про Вищу раду юстиції» у редакції, яка набула чинності 27 лютого 2015 року, зі строками для застосування дисциплінарного стягнення у виді звільнення судді з посади з підстав порушення присяги відбулось з набранням чинності змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд», який з 28 березня 2015 року запровадив строк давності притягнення судді до дисциплінарної відповідальності у вигляді звільнення за порушення присяги. Тобто законодавче закріплення звільнення судді за порушення присяги як виду дисциплінарного стягнення та встановлення трирічного строку давності притягнення до дисциплінарної відповідальності відбулось одночасно і набрало чинності з 28 березня 2015 року.

Відповідно до частини четвертої статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше трьох років із дня вчинення проступку без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Строк накладання дисциплінарного стягнення, встановлений у частині четвертій статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону від 7 липня 2010 року, до звільнення за порушення присяги не застосовувався, і звільнення судді за порушення присяги не було обмежено в часі.

Комісія при розгляді дисциплінарної справи керується статтею 58 Конституції України, відповідно до якої закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії у часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

У Рішенні Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Національного банку України щодо

офіційного тлумачення положення частини першої статті 58 Конституції України (справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів) від 9 лютого 1999 року № 1-рп/99 (пункт 2) зазначено, що Конституція України, закріпивши частиною першою статті 58 положення щодо неприпустимості зворотної дії в часі законів та інших нормативно-правових актів, водночас передбачає їх зворотну дію в часі у випадках, коли вони пом'якшують або скасовують юридичну відповідальність особи, що є загально визнаним принципом права.

Тобто щодо юридичної відповідальності застосовується новий закон чи інший нормативно-правовий акт, що пом'якшує або скасовує відповідальність особи за вчинене правопорушення під час дії нормативно-правового акта, яким визначались поняття правопорушення і відповідальність за нього. Відповідальність можлива лише за наявності в законі чи іншому нормативно-правовому акті визначення правопорушення, за яке така юридична відповідальність особи передбачена, і яка може реалізовуватись у формі примусу з боку уповноваженого державою органу.

Встановлення строку притягнення до юридичної відповідальності означає неможливість реалізації відповідальності у формі примусу зі спливом цього строку.

Таким чином, підлягає застосуванню частина четверта статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд», відповідно до якої строк застосування дисциплінарного стягнення до судді Кудряшової А.М. у виді направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про її звільнення з посади судді за порушення присяги не закінчився.

Згідно з пунктом 5 частини 5 статті 126 Конституції України суддя звільняється з посади органом, що його обрав або призначив, у разі, зокрема порушення суддею присяги.

За правилами частини 1 статті 32 Закону України «Про Вищу раду юстиції» питання про звільнення судді з підстав, передбачених пунктами 4-6 частини 5 статті 126 Конституції України (порушення суддею вимог щодо несумісності, порушення суддею присяги, набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього), Вища рада юстиції розглядає після надання Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідного висновку або за власною ініціативою.

Зважаючи на викладені обставини, на підставі статті 32 Закону України «Про Вищу раду юстиції», статей 87, 105 Закону зазначений висновок Вищої кваліфікаційної комісії суддів України підлягає направленню до Вищої ради юстиції з рекомендацією розглянути питання про звільнення судді Кудряшової А.М. з посади судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим за порушення присяги.

Керуючись статтями 83-89, 105 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року, статті 32 Закону України «Про Вищу раду юстиції», Вища кваліфікаційна комісія суддів України

вирішила:

направити рекомендацію до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Кудряшової Анастасії Миколаївни з підстав, передбачених пунктом 5 частини 5 статті 126 Конституції України (за порушення присяги).

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка